

Årsrapport 2019

Skikkethetsnemnda ved USN

Innhold

Generelt om skikkethetsvurdering.....	2
Sammensetning av skikkethetsnemnda ved USN	2
Sekretariatet	3
Institusjonsansvarlige for skikkethetsvurdering ved USN	4
Saker om særskilt skikkethetsvurdering ved USN i 2019	4
Saker i skikkethetsnemnda	5
Avsluttende betraktninger	6

Generelt om skikkethetsvurdering

Det følger av universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 4-10 første ledd at utdanningsinstitusjonen i enkelte utdanninger skal vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Det følger av skikkethetsforskriften § 1 hvilke utdanninger skikkethetsvurdering skal foregå. Skikkethetsvurdering av studenter inngår i USNs studieprogrammer på bachelor- og masternivå, og inkluderer blant annet alle typer lærerutdanning, sykepleieutdanning, barnevernspedagog-, radiograf-, optiker-, vernepleier- og jordmorutdanning.

Skikkethetsvurderinger foretas uavhengig av resultatene på teoretiske eksamener og i praksisstudiene, og kommer i tillegg til disse vurderingene. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet, og vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket, jf. uhl. § 4-10 annet ledd. Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentenes faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i den profesjonen studenten utdanner seg til. Det vektlegges at en student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns/elevs eller pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, ikke er skikket for yrket, jf. skikkethetsforskriften § 2.

Sammensetning av skikkethetsnemnda ved USN

Skikkethetsnemnda utarbeider innstilling til klagenemnda ved Universitetet i Sørøst-Norge med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, og hvorvidt studenten bør utestenges helt eller delvis fra den aktuelle utdanningen, samt lengden på utestengingsperioden.

Det følger av skikkethetsforskriften § 7 at styret ved den enkelte utdanningsinstitusjon skal oppnevne en skikkethetsnemnd som er sammensatt med ni medlemmer. Medlemmer av nemnda oppnevnes for tre år av gangen, og studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, er nemndas leder. Det oppnevnes ikke vararepresentanter for medlemmene i nemnda. Dette begrunnes med at det er relativt få saker til behandling, og at det derfor er ønskelig at nemndas medlemmer selv er til stede ved saksbehandlingen for å bygge opp kompetanse og erfaring. Nemndas sammensetning ivaretar primært de store profesjonsutdanningene, som erfaringsmessig har saker.

Skikkethetsnemnda har i 2019 hovedsakelig hatt følgende sammensetning:

Leder:

Dekan **Heidi Kapstad** (dekan ved fakultet for helse- og sosialvitenskap)

Medlemmer:

- Faglig leder fra utdanningsvitenskap (lærerutdanning): **Geir Salvesen**, instituttleder ved fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap
- Representant fra praksisfeltet, helse- og sosialfagutdanning: **Gina Thorbjørnsen**, virksomhetsleder for oppvekst, Bamble kommune
- Representant for praksisfeltet, barnehagelærerutdanning: **Morten Antonsen**, pedagogisk leder, Idrettsparken barnehage i Kongsberg kommune
- Faglærer, helse- og sosialfagutdanning: **Ragnhild Riis**, helsefag
- Faglærer, lærerutdanning: **Ragnhild Evensen**, pedagogikk
- Studentrepresentant **Camilla Kristoffersen** – fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap
- Studentrepresentant **Jenny Eriksrød Nordby** – fra Fakultet for humaniora og utdanningsvitenskap

- Ekstern representant med juridisk embetseksamen: **Ida Hjort Kraby**, advokat hos regjeringsadvokaten

Sammensetningen i nemnda for 2019 oppfylte ikke kravet til kjønnsbalanse etter likestillings- og diskrimineringsloven § 28, noe styret ble orientert om i forbindelse med oppnevningen av flere medlemmer. Etter flere utskiftinger av medlemmer i skikkethetsnemnda, har nåværende skikkethetsnemnd imidlertid fått en sammensetning som er i tråd med kravene i likestillings- og diskrimineringsloven.

I utgangen av 2019 overtok blant annet dekanatet ved fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap ledervervet, mens fakultetet for helse- og sosialvitenskap overtok representasjon for faglig studieledelse (instituttleder/programkoordinator). I tillegg ble representanten for faglærer i helse- og sosialfagutdanning erstattet da Ragnhild Riis tok over som institusjonsansvarlig for skikkethet for helse- og sosialfaglige utdanninger, og det ble oppnevnt ny ekstern representant med juridisk embetseksamen som følge av at Ida Hjort Kraby etter mange perioder som medlem i nemnda ønsket å fratre.

Skikkethetsnemnda har følgende sammensetning per 1.1.2020:

Leder:

Visedekan **Kristin Danielsen Wolf** (visedekan for barnehagelærerutdanningen ved fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap)

Medlemmer:

- Faglig leder fra helse- og sosialvitenskap: **Vegard Snartland**, programkoordinator for bachelor barnevern ved fakultet for helse- og sosialvitenskap
- Representant fra praksisfeltet, helse- og sosialfagutdanning: **Gina Thorbjørnsen**, virksomhetsleder for oppvekst, Bamble kommune
- Representant for praksisfeltet, barnehagelærerutdanning: **Morten Antonsen**, pedagogisk leder, Idrettsparken barnehage i Kongsberg kommune
- Faglærer, helse- og sosialfagutdanning: **Turid Iren Jacobsen**, førstelektor på bachelor sjukepleie
- Faglærer, lærerutdanning: **Ragnhild Evensen**, universitetslektor pedagogikk
- Studentrepresentant **Magnus Gravdal** – fra Fakultet for helse- og sosialvitenskap
- Studentrepresentant **Solveig Kvakkestad** – fra Fakultet for humaniora og utdanningsvitenskap
- Ekstern representant med juridisk embetseksamen: **Øystein Hagen**, advokat/partner i Advokatfirmaet Tvetter og Kløvfjell AS

Sekretariatet

Skikkethetsnemnda har et sekretariat som koordinerer og fasiliterer alle møtene for nemnda, i samarbeid med nemndas leder. Sekretariatet er organisert under studiedirektøren, i avdeling for utdanning og studiekvalitet, og det er juristene i studiedirektørens stab som har ansvar for denne oppgaven. Ann Marit Roterud Espe har det koordinerende ansvaret for skikkethetsnemnda. Sekretariatet saksforbereder sakene i samarbeid med institusjonsansvarlig, og er ansvarlig for opplæring og kvalitetssikring av alle maler, arbeidsbeskrivelser m.m. internt ved USN.

Institusjonsansvarlige for skikkethetsvurdering ved USN

Det følger av skikkethetsforskriften § 8 at styret, eller det organ ved institusjonen styret delegerer myndighet til, oppnevner en eller flere ansatte ved institusjonen som institusjonsansvarlige for skikkethetsvurderingen. I USNs delegasjonsreglement pkt. 2.2.3 er denne oppgaven delegert til rektor.

USN har to institusjonsansvarlige for skikkethet, Anne Marie Gran Bruun (frem til 24. september 2019) og Ragnhild Riis (fra 25. september 2019) for helse- og sosialfag, samt Anne Marie Håseth for lærerutdanningene. Funksjonen som institusjonsansvarlig har i 2019 utgjort 30 % av deres stillinger ved USN. De institusjonsansvarlige har ansvar for behandling av tvilmeldinger før man eventuelt fremmer sak i skikkethetsnemnda, som innebærer at man har ansvar for alle vurderingssamtaler og nødvendig oppfølging av studenter som inngår i en særskilt skikkethetsvurdering. Sammen med sekretariatet til skikkethetsnemnda skal institusjonsansvarlig sørge for at en skikkethetssak er tilstrekkelig opplyst og at alle nødvendige dokumenter ligger i saken når den fremmes for skikkethetsnemnda. I tillegg skal institusjonsansvarlig drive opplæring av ansatte slik at de får nødvendig kunnskap til å ivareta den løpende skikkethetsvurderingen i utdanningsløpet.

Våren 2019 arrangerte de institusjonsansvarlige det årlige skikkethetsseminaret for ansatte som jobber med studieprogrammer underlagt skikkethetsvurdering, hvor ca. 100 ansatte deltok. Seminaret er en del av det interne opplæringstilbudet, og er et tiltak som skal sikre at alle ansatte har god kjennskap til gjeldende regelverk, rutiner og praksis ved USN. I tillegg var USN vertskap for den nasjonale nettverksamlingen for alle de institusjonsansvarlige for skikkethet.

Saker om særskilt skikkethetsvurdering ved USN i 2019

Særskilt skikkethetsvurdering begynner som regel med at en innlevert tvilmelding blir behandlet av institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering, jf. skikkethetsforskriften §§ 9 og 10.

Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering utreder saken og har ansvar for at det eventuelt utarbeides et utvidet veiledningsopplegg. Hvis utvidet veiledning ikke anses å være egnet til å hjelpe studenten, eller gjennomført utvidet veiledning ikke har medført den nødvendige endring og utvikling hos studenten, går saken til behandling i skikkethetsnemnda. Det er institusjonsansvarlig som kan fremme en sak for skikkethetsnemnda.

Tabellen under gir en oversikt over antall tvilmeldinger som er inngitt til de institusjonsansvarlige i 2019 (i tabellen fremkommer også tidligere års tall markert i grått).

Kategori:	Lærerutdanning:	Helse- og sosialfag:	TOTALT:
Antall saker til skikkethetsnemnda 2018: 2 (HIU) 0 (HS)	1	1	2
Antall tvilmeldinger 2017: 15 (HIU) 8 (HS) 2018: 13 (HIU) 9 (HS)	12	13	25
Antall saker med særskilt skikkethetsvurdering (hvor tvilmelding er reell og følges opp) 2018: 12 (HIU) 8 (HS)	<i>Ikke rapportert</i>	13	

Antall saker hvor studenten slutter på studiet 2018: 3 (HIU) 0 (HS)	<i>Ikke rapportert</i>	1	
Antall saker med studenter i utvidet veiledning (etter vurderingssamtalen) 2018: 9 (HIU) 8 (HS)	<i>Ikke rapportert</i>	11	

USN hadde i 2018 22 saker hvor det var meldt tvil om skikkethet, mens det i 2019 er registrert totalt 25 tvilmeldinger. Dette er en økning i antall tvilmeldinger, sammenlignet med i fjor.

Det har vært en særlig markant økning i antall tvilmeldinger om studenter ved fakultet for helse- og sosialvitenskap (HS). Dette kan antakelig ha sammenheng med at HS fikk ny institusjonsansvarlig fra høsten 2019, og i den forbindelse ble det laget en intern nyhetssak om ny institusjonsansvarlig og arbeidet med skikkethet. Bevisstgjøring i organisasjonen om plikten til, og formålet med skikkethetsvurdering, samt å gjøre kjent hvem man kan kontakte ved tvil, er sannsynlige faktorer som bidrar til at terskelen blir lavere for å melde tvil.

Antall tvilmeldinger ved HIU er relativt stabilt, men det synes å være en antydning til en liten nedgang i tvilmeldinger, sammenlignet med tidligere år. Fakultetet jobber systematisk med skikkethet, og det foreligger ingen klar årsak til at antall skikkethets saker ved HIU skal minke.

Saker i skikkethetsnemnda

I 2019 fremmet institusjonsansvarlig to skikkethets saker for skikkethetsnemnda. Ingen saker ble sendt videre til klagenemnda for vedtaksbehandling.

Den første saken gjaldt en student på en av lærerutdanningene ved HIU, hvor skikkethetsnemnda sendte saken tilbake til institusjonsansvarlig for ytterligere utvidet veiledning og oppfølging av studenten. Saken ble avsluttet da studenten ønsket å slutte på studiet.

Den andre saken gjaldt en student på sykepleierutdanningen ved HS, hvor skikkethetsnemnda besluttet utsatt behandling av saken på bakgrunn av at studenten kort tid før behandlingen ble satt i varetekt, og derfor ikke fikk anledning til å legge frem sine synspunkter for skikkethetsnemnda i tråd med skikkethetsforskriften § 11 annet ledd. Ny behandling av saken er berammet i mars 2020.

Antallet saker som fremmes for skikkethetsnemnda har de siste årene vært stabilt lavt. De fleste tvilssaker løses på et lavere nivå, enten ved at det gis tettere faglig oppfølging av studenten, eller at studenten får utvidet veiledning som ledd i en særskilt skikkethetsvurdering. I enkelte saker velger studenten å slutte i studiet som følge av at man «veiledes» ut. Det stilles etter skikkethetsforskriften krav til at slike saker blir grundig utredet, og at studenten først skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning, med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten, jf. skikkethetsforskriften § 10. Videre stilles det strenge krav til god dokumentasjon som grunnlag for en påstand om at en student anses som ikke skikket for et yrke. Det viktigste virkemiddelet i å vurdere skikkethet ligger imidlertid i selve studiet, ved at studenten ikke får bestått i fag eller praksis, og ofte vil andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål.

Avsluttende betraktninger

På nasjonalt nivå har antall tvilsmeldinger vedrørende skikkethet økt fra 132 tvilsmeldinger i 2014 til 212 tvilsmeldinger i 2018. Ved USN har det i 2019 vært en økning i antall tvilsmeldinger sammenlignet med tidligere år, og det forventes tilsvarende eller flere også i 2020, som følge av godt informasjons- og opplæringsarbeid. I tillegg er det varslet at det er behov for å vurdere om også en del videreutdanninger bør bli omfattet av skikkethetsvurdering. Aktuelle utdanninger vil kunne være anesthesi- og intensivsykepleierutdanning m.m., og dette vil medføre en økning i antall studenter som omfattes av skikkethetsvurdering.

Antallet saker som fremmes for skikkethetsnemnda ved USN har de siste årene vært stabilt lavt. De fleste tvilssaker løses på et lavere nivå, enten ved at det gis tettere faglig oppfølging av studenten, eller at studenten får utvidet veiledning som ledd i en særskilt skikkethetsvurdering. I enkelte saker velger studenten å slutte i studiet som følge av at man «veiledes» ut. Det stilles etter skikkethetsforskriften krav til at slike saker blir grundig utredet, og at studenten først skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning, med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten, jf. skikkethetsforskriften § 10. Videre stilles det strenge krav til god dokumentasjon som grunnlag for en påstand om at en studenten anses som ikke skikket for et yrke. Det viktigste virkemiddelet i å vurdere skikkethet ligger imidlertid i selve studiet, ved at studenten ikke får bestått i fag eller praksis, og ofte vil andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål.

Skikkethetsvurdering av USNs studenter i utdanninger som er omfattet av skikkethetsforskriften er en lovpålagt oppgave. Dette innebærer at USN er forpliktet til å arbeide systematisk med løpende skikkethetsvurdering underveis i studieløpet, og sikre at ansatte og samarbeidspartnere i praksis er godt kjent med, og følger opp, skikkethetsvurdering. I 2019 har USN hatt ytterligere fokus internt i organisasjon med hensyn til informasjon og opplæring. Dette arbeidet videreføres i 2020. I 2019 ble rutiner og arbeidsbeskrivelser om løpende og særskilt skikkethetsvurdering i USNs kvalitetssystem revidert. I 2020 skal informasjonssiden om skikkethet, som ligger tilgjengelig på USNs nettsider, bli oppdatert og mer brukervennlig, blant annet med tilgang til nye skjemaer til bekymringsmelding og tvilsmelding.